

Voorstel voor een beschikking van de Raad tot vaststelling van een communautair mechanisme voor de coördinatie van interventies op het gebied van civiele bescherming in noodsituaties

(2001/C 29 E/17)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2000) 593 def. — 2000/0248(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 29 september 2000)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 308, en op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, inzonderheid op artikel 203,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De maatregelen van de Gemeenschap ter uitvoering van de resolutie van 8 juli 1991 betreffende de verbetering van de onderlinge hulp tussen de lidstaten bij natuurrampen en technische rampen hebben weliswaar bijgedragen tot de bescherming van personen, het milieu en goederen, maar nu moet worden gezorgd voor een nog betere bescherming bij noodsituaties van natuurlijke, technologische en ecologische aard, met inbegrip van accidentele verontreiniging van de zee, die zich binnen en buiten de Europese Unie voordoen, en moeten de bepalingen van de resolutie worden aangescherpt.
- (2) Het Verdrag inzake de grensoverschrijdende gevolgen van industriële ongevallen van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (UN/ECE), dat onder andere bepalingen inzake preventie, paraatheid voor noodsituaties, voorlichting en participatie van het publiek, meldingssystemen voor industriële ongevallen, ingrijpen en wederzijdse bijstand bevat, is op 19 april 2000 in werking getreden. Dit Verdrag is door de Gemeenschap goedgekeurd bij beschikking van de Raad van 23 maart 1998 ⁽¹⁾.
- (3) Het nu voorgestelde mechanisme vormt een aanvulling op het communautair actieprogramma voor civiele bescherming doordat het steun beschikbaar stelt in noodsituaties. Het zal gecoördineerde bijstandsinterventies en het inzetten van interventieteams, deskundigen en andere hulpmiddelen, naar gelang van de behoeften, vergemakkelijken door middel van een versterkte communautaire structuur voor civiele bescherming en een netwerk van nationale contactpunten in de lidstaten. Ook biedt het de gelegenheid gevalideerde gegevens over noodsituaties te verzamelen en door te geven aan de lidstaten.
- (4) Het mechanisme zal terdege rekening houden met de desbetreffende wetgeving van de Europese Gemeenschap en internationale verbintenissen op dit gebied.
- (5) In geval van een ernstige noodsituatie binnen de Unie, of de onmiddellijke dreiging daarvan, die grensoverschrijdende effecten veroorzaakt of kan veroorzaken of die aanleiding kan geven tot een verzoek om bijstand van één of meer lidstaten, is er behoefte aan een meldingsmogelijkheid via een gevestigd noodcommunicatiesysteem.
- (6) Op communautair niveau moeten voorbereidende maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat in noodsituaties bijstandsinterventies met de nodige flexibiliteit op gang kunnen worden gebracht en gecoördineerd, en dat de effectieve inzet en complementariteit van interventieteams en andere hulpmiddelen, naar gelang van de behoeften, gewaarborgd is.
- (7) Op het subsidiariteitsbeginsel levert een communautair mechanisme een meerwaarde op doordat het de nationale beleidsinitiatieven op het gebied van civiele bescherming ondersteunt en aanvult. Een dergelijk mechanisme zou het mogelijk maken bijstandsinterventies op gang te brengen en te coördineren teneinde ervoor te zorgen dat er minder doden en gewonden vallen en er minder materiële schade wordt veroorzaakt, en dat de economische en milieuschade beperkt kan blijven, waardoor aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de sociale samenhang en solidariteit een tastbaarder invulling kan worden gegeven.
- (8) De geïsoleerde en ultraperifere regio's van de Unie vertonen, gezien hun geografische, orografische, sociale en economische situatie, bijzondere kenmerken die bij een ernstige noodsituatie een nadelig effect hebben en specifieke bijstandsbehoeften doen ontstaan. Het onderhavige communautaire mechanisme zal het tevens mogelijk maken beter in deze behoeften te voorzien.
- (9) Er is behoefte aan meer doorzichtigheid en aan consolidatie en intensivering van de diverse bestaande maatregelen op het gebied van civiele bescherming bij het voortdurend streven naar de verwezenlijking van de doelstellingen van het Verdrag.
- (10) De maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van deze beschikking moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/648/EG van de Raad van 28 juni 1999 ⁽²⁾ tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitvoering van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden.

⁽¹⁾ PB L 326 van 3.12.1998, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

- (11) Door voor het onderhavige communautaire mechanisme gebruik te maken van hetzelfde comité als voor het bestaande communautair actieprogramma voor civiele bescherming moet voor de nodige samenhang en complementariteit worden gezorgd.
- (12) Het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie voorzien voor de aanneming van de onderhavige beschikking in geen andere bevoegdheden dan in waarin is voorzien bij artikel 308, respectievelijk artikel 203,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Er wordt een communautair mechanisme vastgesteld voor interventies op het gebied van civiele bescherming in geval van ernstige noodsituaties, of de onmiddellijke dreiging daarvan, die dringend ingrijpen kunnen vereisen (hierna „het mechanisme” te noemen).

2. Met dit mechanisme wordt beoogd te helpen zorgen voor een betere bescherming van personen, van het milieu en van goederen in noodsituaties van natuurlijke, technologische en ecologische aard, met inbegrip van accidentele verontreiniging van de zee, die zich binnen of buiten de Europese Unie voordoen. Het algemeen doel van het mechanisme is ondersteuning te verlenen in noodsituaties en gecoördineerde bijstandsinterventies te vergemakkelijken.

3. Het mechanisme omvat een reeks maatregelen, waaronder:

- de inventarisatie van de voor gecoördineerde bijstandsinterventies in noodsituaties beschikbare hulpmiddelen;
- het opzetten van een opleidingsprogramma;
- de oprichting van evaluatie- en coördinatieteams;
- de totstandbrenging van een noodcommunicatiesysteem.

Artikel 2

1. In geval van een ernstige noodsituatie binnen de Gemeenschap, of de onmiddellijke dreiging daarvan, die grensoverschrijdende effecten veroorzaakt of kan veroorzaken of die aanleiding kan geven tot een verzoek om bijstand van één of meer lidstaten, brengt de lidstaat waar de noodsituatie zich heeft voorgedaan deze onverwijld ter kennis van:

- a) de lidstaten die gevolgen van de noodsituatie kunnen onderkennen, en
- b) de Commissie zodat deze indien nodig de overige lidstaten kan inlichten en haar bevoegde diensten kan inschakelen.

2. Deze kennisgeving wordt gedaan via het noodcommunicatiesysteem.

Artikel 3

Teneinde in noodsituaties effectief te kunnen ingrijpen doen de lidstaten het volgende:

- a) binnen hun diensten voor civiele bescherming wijzen zij van tevoren interventieteams aan die op zeer korte termijn, over het algemeen binnen 2 à 24 uur na een verzoek om bijstand, beschikbaar zijn of opgericht kunnen worden voor een interventie in het buitenland, waarbij er rekening mee dient te worden gehouden dat de samenstelling van het team afgestemd moet worden op het soort noodsituatie en op de daarmee samenhangende specifieke behoeften;
- b) zij verstrekken deze informatie aan de Commissie binnen zes maanden na de vaststelling van deze beschikking en geven daarna tijdig alle actuele informatie door;
- c) zij bekijken de mogelijkheid om indien nodig ook andere hulpmiddelen in te zetten, zoals gespecialiseerd personeel en uitrusting voor specifieke noodsituaties, met inbegrip van door niet-gouvernementele organisaties en andere relevante instanties beschikbaar gestelde hulpmiddelen.

Artikel 4

Met het oog op een goede coördinatie van interventies op het gebied van civiele bescherming in noodsituaties en om te zorgen voor de nodige compatibiliteit en complementariteit tussen de teams, doet de Commissie het volgende:

- a) zij zet een opleidingsprogramma voor interventieteams op dat gezamenlijke cursussen en oefeningen omvat en tevens voorziet in een uitwisselingsstelsel in het kader waarvan personen bij teams in andere lidstaten kunnen worden gedetacheerd;
- b) zij zorgt voor de nodige capaciteit om kleine evaluatie- en coördinatieteams in te schakelen en deze onmiddellijk ter plaatste te sturen met het doel de interventie efficiënter te laten verlopen, en om waar nodig het contact te onderhouden met de bevoegde instanties van het land dat om bijstand verzoekt;
- c) zij zet een programma voor de evaluatie en verspreiding van door ervaring opgedane kennis op.

Artikel 5

1. Wanneer zich binnen de Gemeenschap een noodsituatie voordoet, kan een lidstaat om bijstand verzoeken:

- a) via de bevoegde diensten van de Commissie. Na ontvangst van een dergelijk verzoek treft de Commissie onverwijld de volgende maatregelen, al naargelang het geval:
  - zij zendt het verzoek door via het netwerk van nationale contactpunten van de lidstaten;
  - zij vergemakkelijkt het inzetten van teams, deskundigen en andere hulpmiddelen;
  - zij verzamelt gevalideerde gegevens over de noodsituatie en geeft deze door aan de lidstaten.

b) rechtstreeks bij andere lidstaten.

2. Een lidstaat waarbij een verzoek om bijstand wordt ingediend neemt onverwijld een beslissing over de vraag of hij bijstand kan verstrekken en stelt de lidstaat die het verzoek heeft gedaan daar rechtstreeks of via de bevoegde diensten van de Commissie van in kennis, met vermelding van de omvang van en de voorwaarden voor de eventueel te verlenen bijstand.

3. De basisprincipes voor bijstandsinterventies binnen de Gemeenschap zijn vastgesteld in de bijlage bij deze beschikking.

4. Wanneer daarom wordt verzocht kunnen de bepalingen van dit artikel tevens worden toegepast ten aanzien van interventies buiten de Gemeenschap.

Artikel 6

Het mechanisme staat open voor deelname door:

- de kandidaat-landen in Midden- en Oost-Europa, overeenkomstig de voorwaarden in de Europa-overeenkomsten, de aanvullende protocollen daarbij en in de besluiten van de respectieve associatieraden,
- Cyprus, Malta en Turkije op basis van met deze landen te sluiten bilaterale overeenkomsten.

Artikel 7

De Commissie legt de maatregelen met betrekking tot het mechanisme ten uitvoer volgens de procedures van artikel 8.

Artikel 8

1. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing. De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.

2. De Commissie wordt bijgestaan door hetzelfde comité van beheer als dat waarin is voorzien bij de beschikking van de Raad van 9 december 1999 betreffende een communautair actieprogramma voor civiele bescherming ⁽¹⁾.

3. Voor de uitvoering van deze beschikking stelt de Commissie gemeenschappelijke regels vast, met name inzake de volgende aspecten:

- a) de inventarisatie van de voor gecoördineerde bijstandsinterventies in noodsituaties beschikbare hulpmiddelen;
- b) het opzetten van een opleidingsprogramma;
- c) de oprichting van evaluatie- en coördinatieteams;
- d) de totstandbrenging van een noodcommunicatiesysteem;

alsook wat betreft de leiding over bijstandsinterventies, rekening houdend met traditionele contacten tussen staten of de specialisatie van teams, namelijk op bepaalde gebieden of in het omgaan met bepaalde risico's.

Artikel 9

De kosten van de in artikel 1, lid 3, bedoelde maatregelen worden volledig gefinancierd door de Gemeenschap.

Artikel 10

De Commissie evalueert de uitvoering van deze beschikking om de drie jaar te rekenen vanaf de inwerkingtreding daarvan.

Artikel 11

Deze beschikking treedt in werking op 1 juli 2001.

Artikel 12

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

⁽¹⁾ PB L 327 van 21.12.1999, blz. 53.

BIJLAGE

Basisprincipe van bijstandsinterventies ⁽¹⁾

1. Over het algemeen wordt bijstand verleend door zo snel mogelijk interventieteams ter plaatse te zenden, die voorzien zijn van uitrusting en hulpgoederen om personen te redden en te beschermen en goederen, met inbegrip van cultureel erfgoed, en het milieu te beschermen.
2. Deze interventieteams moeten gedurende ten minste achtenveertig uur geheel zelfstandig met behulp van hun eigen logistieke voorzieningen ter plaatse kunnen opereren. Wanneer hun reserves zijn opgebruikt zorgt de lidstaat die om bijstand verzoekt ervoor dat deze teams worden bevoorraadt met levensmiddelen en dat hun uitrusting op de normale wijze wordt aangevuld.
3. De algemene leiding van de bijstandverlening valt onder de bevoegdheid van de lidstaat die om bijstand verzoekt. De autoriteiten van de lidstaat die om bijstand verzoekt geven de interventieteams instructies voor de door hen te verrichten taken en bakenen de eventuele grenzen daarvan af, zonder zich evenwel te bemoeien met de details van de uitvoering, welke onder de verantwoordelijkheid valt van degene die hiertoe door de lidstaat die bijstand verleent is aangewezen.
4. De lidstaat die om bijstand verzoekt neemt de nodige maatregelen om de veiligheid van de leden van het interventieteam van de lidstaat die bijstand verleent te waarborgen.
5. Met het oog op het welslagen van de bijstandverlening hebben de interventieteams toegang tot alle plaatsen waar hun bijstand vereist is, zulks overeenkomstig de instructies van de met de bijstandverlening belaste autoriteiten. De lidstaat die om bijstand verzoekt moet de omstandigheden scheppen waaronder de voor bijstand benodigde middelen kunnen worden ingezet en deze Staat moet er voor zorgen dat de verbindingen gewaarborgd zijn.
6. De lidstaat die om bijstand verzoekt bekijkt via welke procedure zo snel mogelijk de nodige machtigingen kunnen worden verkregen, met name voor uitzonderlijk vervoer, bij voorbeeld door gratis gebruik mogelijk te maken van infrastructuur waarvoor normaliter doorvoerrechten, tolgelden of toegangsrechten tot havens en luchthavens verschuldigd zijn.
7. Met het oog op een snelle en doeltreffende bijstandverlening, beperken de lidstaat die om bijstand verzoekt en in voorkomend geval de lidstaten van doorvoer zoveel mogelijk de controlevoorschriften en -procedures alsmede de formaliteiten voor toelating tot hun grondgebied van de interventieteams, en de voor de uitvoering van hun taak benodigde uitrusting en hulpgoederen met inbegrip van medische goederen en geneesmiddelen.

Te dien einde zullen, voor zover mogelijk, bij het binnenkomen op het grondgebied van de betrokken lidstaat, of uiterlijk één maand daarna een door de autoriteiten van de lidstaat die bijstand verleent afgegeven gedetailleerde verklaring met nadere gegevens over de opdracht en de samenstelling van het interventieteam, alsmede een volledige lijst van de meegezonden uitrusting en hulpgoederen, worden overgelegd.

Elke lidstaat verleent ten behoeve van de luchtvaartuigen van de andere lidstaten, die rechtstreeks aan de bijstandsinterventies deelnemen of hulpmiddelen vervoeren, toestemming om over zijn grondgebied te vliegen en op vooraf bepaalde plaatsen op zijn grondgebied te landen en op te stijgen. Bij het opstellen van het vluchtschema en het uitvoeren van de vluchten worden de regels inzake het luchtverkeer en het gebruik van het luchtruim van de betrokken lidstaat in acht genomen.
8. Behoudens een andersluidende regeling tussen de betrokken lidstaten, zoals een bilaterale overeenkomst, worden de kosten van de door de bijstandverlenende lidstaat verstrekte bijstand gedragen door de lidstaat die om bijstand verzoekt.

De lidstaten kunnen, rekening houdend met in het bijzonder de aard van de ramp en de ernst van de door de lidstaat die om bijstand verzoekt geleden schade, de gevraagde bijstand geheel of gedeeltelijk gratis verlenen.

De lidstaat die bijstand verleent kan voorts te allen tijde geheel of gedeeltelijk afzien van het recht op vergoeding van de kosten.

De interventieteams van de lidstaat die bijstand verleent worden tijdens de bijstandsinterventies in de lidstaat die om bijstand verzoekt op diens kosten gehuisvest, verzorgd en, indien hun reserves zijn opgebruikt, opnieuw bevoorrad.
9. Behalve in naar behoren vastgestelde gevallen van fraude of ernstige nalatigheid ziet elke lidstaat af van enige vordering tot schadevergoeding jegens een andere lidstaat in geval van schade aan zijn eigen goederen of van schade geleden door zijn eigen dienstpersoneel, wanneer deze schade toe te schrijven is aan overeenkomstig deze beschikking verrichte bijstandsinterventies.

Ingeval derden schade lijden ten gevolge van de bijstandsinterventies, werken de lidstaat die om bijstand verzoekt en de lidstaat die bijstand verleent samen om de vergoeding van de schade te vergemakkelijken.
10. Bij het eind van de bijstandverlening brengen de lidstaat die bijstand verleent en de lidstaat die om bijstand verzoekt aan de Commissie verslag uit over de noodsituatie die heeft plaatsgevonden en de getroffen maatregelen. De Commissie brengt de andere lidstaten hiervan op de hoogte.

⁽¹⁾ Deze principes gelden ook voor aan het mechanisme deelnemende kandidaat-landen.